

SỬ DỤNG NGUỒN THÔNG TIN TRÊN INTERNET PHỤC VỤ HOẠT ĐỘNG DẠY-HỌC NGOẠI NGỮ

Nguyễn Tiến Dũng*

Bài viết nhấn mạnh tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ thông tin nói chung và Internet nói riêng trong hoạt động dạy và học ngoại ngữ. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất phương cách ứng dụng Internet và giới thiệu một số phần mềm có thể hữu dụng đối với cả giáo viên và học viên học ngoại ngữ.

The article highlights the magnitude of ICT application in general and the Internet use in particular in foreign language teaching and learning. The article then proposes how to make good use of the Internet to this end and introduces a number of software programs applicable to both teachers and learners of foreign languages.

1. Đặt vấn đề

Đề cập đến tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy, Chỉ thị 29/2001/CT-BGD&ĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo đã nhấn mạnh: “Công nghệ thông tin có tác động mạnh mẽ, làm thay đổi nội dung, phương pháp, phương thức dạy và học. Công nghệ thông tin là phương tiện tiến tới một xã hội học tập”. Theo tinh thần chỉ đạo này, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy và học ngày càng phổ biến và diễn ra rộng khắp ở cả các trường phổ thông cũng như các trường đại học trên phạm vi cả nước với việc các bài giảng được thực hiện trên lớp với sự hỗ trợ của máy tính.

2. Thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin và giải pháp

Sự phát triển nhanh chóng của lĩnh vực công nghệ thông tin đã tạo ra những thay đổi lớn lao trong cách thức và phương pháp dạy và học ngoại ngữ, mang lại những hiệu quả tích cực. Theo các tác giả như Beauvois (1992), Peck & Domcott (1994), Murphy (1995), Kallick & Wilson (2001) và Warschauer & Shetzer (2003), việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động dạy và học mang lại nhiều ảnh hưởng tích cực:

- Công nghệ cho phép giáo viên hướng dẫn và hỗ trợ từng cá nhân người học và cho phép người tự học theo khả năng của riêng mình trong một môi trường thân thiện;
- Công nghệ giúp phát triển tư duy người học và tạo điều kiện để người học tự tổ chức, phân tích, phát triển, đánh giá hoạt động học tập của mình;
- Công nghệ có thể mang tới cho người học những trải nghiệm mới mẻ và hấp dẫn;

* ThS., Khoa Đào tạo Đại cương, Trường Đại học Hà Nội

- Công nghệ còn tạo điều kiện thuận lợi để người học theo đuổi mục tiêu học tập suốt đời và chính quá trình hoạt động học tập suốt đời là chìa khóa dẫn tới sự thành công;

- Công nghệ giúp người học tự tin và chủ động hơn trong học tập và mở ra trước mắt người học một nguồn tài nguyên khổng lồ đa phương tiện với các nội dung học tập dưới dạng văn bản, tệp âm thanh, hình ảnh, video;

- Công nghệ trao cho tay người học ngoại ngữ cơ hội tiếp cận môi trường học tiếng đa dạng, đầy đủ và thực tiễn với khả năng trau dồi tất cả các kỹ năng tiếng cơ bản nghe, nói, đọc, viết bên cạnh việc học từ vựng, ngữ pháp, ngữ âm.

Tuy nhiên, có một thực tế đáng buồn là ở nhiều nơi máy tính thường chỉ được sử dụng để hỗ trợ người thầy thực hiện các bài trình chiếu đơn giản, nhiều khi chỉ dưới dạng văn bản (text), thay cho việc viết chữ bằng phấn hoặc bằng bút dạ lên bảng. Vì vậy, các giờ học có thể trở nên khô khan và nhàm chán; tính tích cực, tự chủ và sáng tạo của người học vốn là mục tiêu giáo dục được kỳ vọng đã không được phát huy. Trong khi đó, nếu giáo viên biết khai thác hệ thống tư liệu thông qua mạng internet thì bài lên lớp sẽ đạt hiệu quả cao hơn. Các tư liệu đó chủ yếu gồm các văn bản, âm thanh, hình ảnh, hoạt hình, phim thí nghiệm, phim minh họa, đồ họa và ảnh động, với công nghệ siêu liên kết tương tác phi tuyến tính qua

các giả lập tương tác (interactive simulation). Vì mang tính trực quan nên những tư liệu này có thể kích thích sự ham mê, hứng thú học tập, đồng thời hỗ trợ rất tốt cho hoạt động nhận thức và tự trau dồi của người học. Internet là một môi trường tương tác đa phương tiện, một thư viện thông tin khổng lồ và là một nguồn tư liệu dạy học vô cùng phong phú. Mạng Internet cũng là một công cụ giao tiếp hữu hiệu với vô số các phương thức tương tác như thư điện tử, tin nhắn, hội thoại, diễn đàn và bảng tin. Giáo viên có thể kết hợp các trang web dạy học vào bài giảng thông qua các liên kết trực tiếp đến trang web đó hay tải xuống các tư liệu nhằm phục vụ cho hoạt động giảng dạy. Do đó, việc khai thác và sử dụng hiệu quả Internet trong hoạt động giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng dạy học là rất quan trọng.

Để có thể khai thác Internet phục vụ hoạt động dạy và học ngoại ngữ có hiệu quả, cần đáp ứng một số yêu cầu sau:

Đối với nguồn thông tin từ Internet

- Phải gắn với mục tiêu và nội dung cơ bản của bài học, phù hợp với trình độ của người học, góp phần hỗ trợ trong việc nâng cao kiến thức, rèn luyện kỹ năng và đáp ứng yêu cầu của việc đổi mới phương pháp dạy học;

- Phải liên quan đến nội dung bài giảng một cách trực tiếp hoặc gián tiếp nhằm định hướng tư duy cho người học;

- Phải có hình thức đa dạng (thông tin,

hình ảnh, âm thanh, video...) và có tính chọn lọc để đảm bảo tính tập trung.

Đối với giáo viên

- Phải thông thạo cách thức truy cập Internet; biết sử dụng những công cụ tìm kiếm, tra cứu như Google, Yahoo, Altavista, hay kỹ năng chọn lọc từ khóa tìm kiếm phù hợp với mục đích tìm kiếm tư liệu;

- Biết tạo một thư viện điện tử để lưu trữ thông tin cần thiết.

3. Một số tiện ích trên Internet hỗ trợ hoạt động dạy và học ngoại ngữ

Để thực hiện việc quản lý nhóm học, lớp học, giáo viên có thể sử dụng phần mềm *Edmodo*, một phần mềm đang được ứng dụng rộng rãi ở nhiều nước trên thế giới. Đây là một phần mềm hoàn toàn miễn phí, các thầy cô có thể dễ dàng truy cập phần mềm *Edmodo* và đăng ký gia nhập với tư cách là giáo viên, sau đó tạo các nhóm lớp và trực tiếp giao bài và quản lý quá trình học bài, trả bài cũng như tham gia thảo luận của học viên. Phần mềm này có tính bảo mật rất cao và còn có tính năng nhắc nhở học viên học bài, nộp bài khi gần đến hạn, đồng thời có thể chấm các tập bài trắc nghiệm giúp giáo viên.

Phần mềm *Voicethread* cho phép người dùng, chủ yếu là giáo viên và sinh viên học ngoại ngữ trên thế giới có cơ hội tương tác, chia sẻ kiến thức về ngôn ngữ - đặc biệt hữu dụng đối với hoạt động dạy

kỹ năng nói tiếng Anh. Với phần mềm này người học ngoại ngữ có thể chia sẻ bài nói của mình trên web bằng cách thu âm và đăng bài lên “thread” của nhóm hoặc lớp mình, nhờ vậy mà dần tự tin, linh hoạt trong các hoạt động giao tiếp.

Một số phần mềm đơn giản nhưng có tính ứng dụng cao là *Crossword Forge* giúp giáo viên dễ dàng tạo ra các trò chơi ô chữ cho sinh viên và phần mềm *Audacity* đặc biệt hữu ích cho giáo viên khi muốn chỉnh sửa âm thanh, điều chỉnh tốc độ âm thanh, cắt âm thanh thành nhiều đoạn nhỏ, hay tạo nền nhạc cho câu chuyện của mình thêm thú vị.

Có thể kể thêm một số tiện ích khác như MySchool Network (MySN), một trang mạng xã hội trong giáo dục có thể giúp sinh viên cải thiện khả năng sử dụng tiếng Anh thông qua các dự án, sự kiện trực tuyến, Wikipaces tạo nguồn học liệu, hồ sơ sinh viên, Testmoz kiểm tra trực tuyến, giáo viên tương tác trực tuyến với sinh viên bằng Socrative hoặc Blackboard.

4. Kết luận

Giáo viên và học viên học ngoại ngữ nên ưu tiên khai thác tính đa dụng, tính giao tiếp của mạng Internet như một công cụ học ngoại ngữ hiệu quả, tạo dựng một môi trường học tập lý tưởng. Mạng Internet cho phép học viên tạo các cộng đồng riêng và khuyến khích học viên sử dụng ngoại ngữ để giao tiếp với mục đích

thực tế, đáp ứng những cách học và sở thích khác nhau của từng học viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Beauvois, M.H. (1995). "E-talk attitudes and motivation in computer-assisted classroom discussion". *Computer and the Humanities*, 28, 177-190.
2. Chỉ thị 29/2001/CT-BGD&ĐT - <http://thuvienphapluat.vn/archive/Chi-thi-29-2001-CT-BGDDT-tang-cuong-giang-day-dao-tao-ung-dung-cong-nghe-thong-tin-nganh-giao-duc-giai-doan-2001-2005-vb48854.aspx?attempt=1>
3. Murphy, V. (1995). "Using technology in early learning classrooms". *Learning and Leading With Technology*, 22 (8), 8-10.
4. Kallick, B. & Wilson, J.M. (2001). *Information technology for schools, creating practical knowledge to improve students' performance*. San Francisco: Jossey-Bass Wiley Company.
5. Peck, K.L. & Domcott, D. (1994). "Why use technology?" *Journal of Educational Leadership*, 51 (7), 11-14.
6. Warschauer, M. & Shetzer, H. (2003). *Network-based language teaching: concepts and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.